

10323008 számú Tűzoltó megnevezésű szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzéseket megalapozó programkövetelmény

1 A javaslatot tevő adatai¹

- 1.1 Természetes személy esetén: -
 - 1.1.1 Név:
 - 1.1.2 Lakcím:
 - 1.1.3 E-mail cím:
 - 1.1.4 Telefonszám:
- 1.2 Nem természetes személy esetén:
 - 1.2.1 Név: **Katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter**
 - 1.2.2 Jogi személy működési formája (cégforma):
 - 1.2.3 Székhely:
 - 1.2.4 Képviselőre (cégjegyzésre) jogosult személy neve:
 - 1.2.5 Képviselőre (cégjegyzésre) jogosult személy telefonszáma:
 - 1.2.6 Képviselőre (cégjegyzésre) jogosult személy e-mail címe:
 - 1.2.7 Kapcsolattartásra kijelölt természetes személy neve:
 - 1.2.8 Kapcsolattartásra kijelölt természetes személy telefonszáma:
 - 1.2.9 Kapcsolattartásra kijelölt természetes személy e-mail címe:

2 A programkövetelmény, illetve az ennek alapján szervezhető szakmai képzés

- 2.1 Megnevezése: Tűzoltó
- 2.2 Ágazat megnevezése: Rendészet és közszolgálat
- 2.3 Besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján: 1032

3 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés

- 3.1 Megnevezése: Tűzoltó
- 3.2 Szintjének besorolása
 - 3.2.1 Az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerint: 3. szint
 - 3.2.2 A Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerint: 3. szint

¹ A megfelelő elem kiválasztandó.

4 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés és az azzal betölthető munkakör vagy végezhető tevékenység kapcsolata, összefüggése²:

- 4.1 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítéshez szükséges kompetenciákkal szakmajegyzékben szereplő szakma körébe vonható munkaterület, tevékenység vagy munkakör magasabb szinten gyakorolható, vagy a szakmai képzés szakmajegyzékben szereplő szakma képzési és kimeneti követelményeiben meg nem határozott speciális szakmai ismeretek és szakmai készségek megszerzésére irányul.
- 4.2 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítés jogszabályban meghatározott képesítési követelmény munkakör betöltéséhez vagy tevékenység folytatásához.

A képesítési követelményt előíró jogszabály: a hivatásos katasztrófavédelmi szerveknél, az önkormányzati és létesítményi tűzoltóságoknál, az önkéntes tűzoltó egyesületeknél, valamint az ez irányú szakágazatban foglalkoztatottak szakmai képesítési követelményeiről és szakmai képzéseiről szóló 9/2015. (III. 25.) BM rendelet

5 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása:

A Tűzoltó a számára meghatározott helyen, időben és – a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter által rendelettel kiadott öltözködési szabályzatban előírt - szolgálati öltözetben, tűzoltó szakfelszerelések és eszközök használatával – önállóan vagy csapatmunkában – életmentési, tűzoltási, műszaki mentési feladatok végrehajtásában közreműködik akár speciális beavatkozást igénylően is (veszélyes anyagok, veszélyes állatok, sugárveszélyes környezet jelenlétében is). Képzéseken és gyakorlatokon vesz részt, valamint ellátja egyéb (a készenléti jellegű szolgálat ellátásához kapcsolódó, a szolgálati elöljáró által meghatározott karbantartási, körletrendezési, málházási stb.) szolgálati feladatait. Minden munkafolyamatnál – felelősségteljesen – gondoskodik a szolgálati, munkavédelmi, egészségügyi és egyéb, a tűzoltóság szervezetén belül meghatározott biztonsági előírások szabályainak maximális betartásáról. Szakmai felkészültségének érdekében folyamatosan önképzést végez, végrehajtja a tűzoltó szakfelszerelések napi karbantartási feladatait. Használja a számára biztosított védőfelszereléseket. A rendszeresített híradó eszközöket kezeli, a rádióforgalmazás szabályainak betartásával használja, jelentési kötelezettségeinek megfelelően hírforgalmat bonyolít. Működteti a tűzoltás, illetve műszaki mentés felszámolására rendszeresített eszközöket, gépi berendezéseket, az ezek kezeléséhez szükséges ismereteket elsajátítja. Ismeri a tűzoltó gépjárművek csoportosítását, azok taktikai használhatóságának általános alapelveit. Betartja a tűzoltóság tevékenységét leíró jogszabályok belső szabályozók vonatkozó előírásait.

² A megfelelő elem kiválasztandó.

6 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítéshez szükséges képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatti állása:

6.1 Szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt áll: -

6.1.1 Az oltalom típusának megjelölése:

6.1.2 Nyilvántartó hatóság:

6.1.3 Azonosító vagy nyilvántartásba vételi száma:

7 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltételek:

7.1 Iskolai előképzettség³:

- alapfokú iskolai végzettség

7.2 Szakmai előképzettség: -

7.3 Egészségügyi alkalmassági követelmény: szükséges

7.4 Szakmai gyakorlat területe és időtartama: -

8 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés elvégzéséhez szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszama (Amennyiben a programkövetelmény modulszerű felépítésű, a minimális óraszám a modulonként meghatározott minimális, a maximális óraszám a modulonként meghatározott maximális óraszámok összege):

8.1 Minimális óraszám: 400

8.2 Maximális óraszám: 500

9 A szakmai követelmények leírása:

9.1 Nem modulszerű felépítés esetén:

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	A tűzoltói beavatkozások során a tűzoltáshoz rendszeresített eszközöket és szakfelszereléseket használ.	Ismeri a tűzoltó szakfelszerelések és eszközök csoportosítását, illetve azok használatának biztonságtechnikai követelményeit, előírásait. Részleteiben ismeri a központi katasztrófa-	Szem előtt tartja a beavatkozás során alkalmazott eszközök biztonságos használatával és a munka-, baleset, egészség- és környezetvédelemmel kapcsolatban alkalmazandó szabá-	Vezetői irányítás mellett, másokkal együttműködve alkalmazza a beavatkozás szintjének megfelelő speciális tűzoltó szakfelszereléseket és eszközöket.

³ A megfelelő elem kiválasztandó.

		védelmi szerv vezetője által kiadott Szerelési Szabályzatban foglaltakat.	lyokat.	
2	Az előírásoknak megfelelően használja a védőfelszereléseket.	Ismeri a védőeszközöket, azok csoportosítását, alkalmazási területüket.	Szem előtt tartja a védőeszközök alkalmazásának szabályait.	Vezetői utasításra kiválasztja és használja a veszélyforrásnak megfelelő, szükséges védőeszközöket.
3	Rádiókommunikációs kapcsolatot létesít és tart fenn a beavatkozások során.	Rendelkezik a rendszeresített hírforgalmi eszközök felépítésével, azok működésével, legfontosabb alkalmazási szabályaival kapcsolatos ismeretekkel.	Kész betartani a rádióforgalmazás szabályait, belátva ezzel annak fontosságát a káreseti és egyéb hírforgalmi kommunikációban.	Felelősséget vállal az általa végzett rádiókommunikáció tartalmával és szabályszerűségével kapcsolatban.
4	Működteti a tűzoltó eszközök meghajtó egységeit, illetve beavatkozások során a vízel távolításra szolgáló centrifugál szivattyúkat.	Ismeri a belső égésű motorok és gépjárműszerkezetek működési elveit, a katasztrófavédelemlénel alkalmazott centrifugális szivattyúk legfontosabb tulajdonságait, kezelői szintű karbantartási feladatait.	Belátja a centrifugál szivattyúk használati szabályainak és a biztonságos működtetés fontosságát.	Felelősséget vállal a centrifugál szivattyúk használatának szakszerűségéért.
5	A beavatkozás fajtájához igazodóan speciális tűzoltó gépjárműveket működtet.	Ismeri a tűzoltó járművek fajtáit, azok legfontosabb felhasználási jellemzőit.	Elfogadja a gépjármű biztonságos használatának szabályait, törekszik azok megvalósítására.	Vezetői irányítás mellett önállóan végzi feladatát.
6	Üzemelteti és karbantartja - a beavatkozások során a káresemény jellegének megfelelően alkalmazott - műszaki mentés gépeit, eszközeit.	Ismeri és magabiztosan alkalmazza a műszaki mentés gépeinek, eszközeinek használati és biztonsági szabályait. Összefüggéseiben ismeri a műszaki mentés során alkalmazott	Elfogadja és szem előtt tartja a műszaki mentés gépeinek, eszközeinek biztonságos használatára vonatkozó előírásokat.	Tevékenységét vezetői utasításra, önállóan hajtja végre.

		eszközöket, azok legfontosabb műszaki és tűzoltás technikai tulajdonságait, alkalmazásuknak és karbantartásuknak a feltételeit.		
7	Összehasonlítja és elemzi a beavatkozást segítő aktív–passzív műszaki megoldásokat.	Ismeri a beavatkozás feltételeit biztosító tűzmelegelőzési szabályokat.	Szem előtt tartja munkája során a tűzmelegelőzési szabályokat.	Vezetői irányítással, de önállóan képes a megfelelő, a beavatkozást segítő aktív–passzív műszaki megoldást kiválasztani.
8	Használja a szervezet rendszeresített szolgálati öltözeteit, eszközeit, betartja az általános megjelenési szabályokat, jelentést tesz.	Rendelkezik a szolgálat ellátásához szükséges szervezeti, szervezési ismeretekkel. Tudja az alapvető jelentési, öltözködési, alaki szabályokat.	Elfogadja és tudatosan alkalmazza az alaki, öltözködési és az általános megjelenési szabályokat.	Felelős a szolgálat ellátás szabályos végrehajtásáért, tisztán és rendben tartja rábízott eszközöket, felszereléseket.
9	Taktikai ismereteinek birtokában alkalmazza a speciális beavatkozás esetén (veszélyes anyagok, veszélyes állatok, sugárveszélyes környezet) – a veszélyeztetettségnek megfelelő – eszközeit, felszereléseit.	Alkalmazói szinten ismeri a speciális beavatkozás taktikai ismereteket.	Belátja és elfogadja a speciális beavatkozás taktikai utasítások szükségességét és tudatosan, szakszerűen alkalmazza azokat.	Felelősséget vállal a taktikai beavatkozás során a jelenlévő személyek testi épségéért. Feladatait a speciális beavatkozás taktikai ismereteit betartva hajtja végre.

9.2 A szakmai képzés megszervezhető kizárólag távoktatásban: igen/nem⁴

10 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszereshető szakképesítés társadalmi-gazdasági hasznosíthatóságának bemutatása (munkaerő-piaci relevanciája):

A tűzoltó az ország mentő-tűzvédelmének nélkülözhetetlen szereplője, aki ellátja a lakosság és a gazdaság tűz-, és vagyonbiztonságát megalapozó szolgálatot. A szakképesítés megszerzés-

⁴ A megfelelő válasz aláhúzendő.

sével jogszabályi előírásoknak megfelelően beosztást tölthet be a Katasztrófavédelem, önkormányzati-, önkéntes- és létesítményi tűzoltóságok szervezetében.

11 A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása:

11.1 A képesítő vizsgára bocsátás feltétele:

A szakmai képzés követelményeinek teljesítéséről, a képző intézmény által kiállított tanúsítvány.

Egyéb feltételek:

- Technika kezelő igazolvány

11.2 Írásbeli vizsga

11.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Tűzoltó szakmai ismeretek

11.2.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

Digitalizált tesztlap kitöltése számítógépen. A vizsga kérdéssora 50 feleletválasztós, kiegészítendő, sorrendbe állítandó, összepárosítandó kérdésből áll, amelyeknek témakörei a 9.1. pontban megfogalmazott valamennyi tanulás eredmény alapú követelményt lefedik.

11.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc

11.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 30 %

11.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A vizsgázó által kitöltött digitális tesztlapot a számítógép a helyes válaszok függvényében automatikusan, a megoldókulcs alapján értékeli.

11.2.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 51 %-át elérte.

11.3 Projektfeladat

11.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Komplex tűzoltó gyakorlati feladat

11.3.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

A vizsgázó szakmai cselekvőképességének bemutatására 5 fős rajkötelékben hajtja végre egy feltételezett tűzoltási, mentési, speciális beavatkozást igénylő (veszélyes anyagok, veszélyes állatok, sugárveszélyes környezet) káreset gyakorlati tűzoltói feladatait. A központi katasztrófavédelmi szerv vezetője által kiadott, a hatályos Szerelési Szabályzatban meghatározottak szerint beosztásának megfelelően a rendszeresített és előírt egyéni védőeszközök-, és felszerelések alkalmazásával hajtja végre a gyakorlati feladatot. A visszaszerelést követően a feltételezett káreset jellegéhez, az alkalmazott tűzoltó technika és védőfelszerelések alkalmazásához kapcsolódóan a vizsgabizottság szakmai kérdéseket tesz fel a vizsgázónak.

11.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam:

A szituációs gyakorlati feladat-végrehajtás (szerelés) 30 perc, a gyakorlati feladathoz kötődő szakmai beszélgetés 15 perc, összesen 45 perc

11.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 70 %

11.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A szituációban mérni kell a vizsgázó alakiasságát, fizikális felkészültségét, kommunikációját, a tűzoltó szakfelszerelések ismeretét, azok használatának szabályszerűségét értékelőlap használatával.

A szituációs gyakorlati feladat rajkötelékben történő csoportos végrehajtása esetén a feladat értékelése történhet egy végrehajtó személy tevékenységének feladatorientált értékelésével, vagy több vizsgázó esetén a szituációs gyakorlatot végrehajtó állomány több, vagy valamennyi tagjának egyidejű értékelésével. Amennyiben több értékelendő személy egy időben csoportosan, rajkötelékben hajtja végre a feladatot, úgy az értékelő lapot személyenként kell a megfelelő szempontok szerint kitölteni. Ebben az esetben a szóbeli kikérdezés terjedjen ki a csoportos tevékenység önértékelésére, az esetleges hiányosságok feltárására is.

A projektfeladat értékeléséhez a vizsgaszervezőnek részletes értékelő lapot kell összeállítania az alábbi súlyozással:

- A gyakorlati tűzoltói feladat (szerelés) végrehajtása 70%
- A szóbeli kikérdezés során nyújtott ismeretszint 30%

Az értékelőlapon az alábbi szempontokat kell megjeleníteni:

1. gyakorlati feladat végrehajtásának értékelési szempontjai:

- a gyakorlati feladat-végrehajtás lépéseinek sorrendje a Szerelési Szabályzat alapján; (0-30 pont)
- a kivitelezés során használt tűzoltó szakfelszerelések helyes, szakszerű használata; (0-40 pont)
- munka-, és balesetvédelmi szabályok betartása; (0-5 pont)
- a kommunikáció minősége, a szakmai nyelvezet megértése és helyes használata (a kapott feladat, parancs megértése, vezényszavak helyes értelmezése, használata); (0-15 pont)
- önállóság, hatékonyság, pontosság, mozgáskoordináció (testi ügyesség); (0-5 pont)
- csapatmunka (segítőkészség); (0-5 pont)

2. szóbeli elbeszélgetés értékelési szempontjai:

- a végrehajtott szerelési feladatokkal kapcsolatban feltett kérdésekre adott válaszok helytállósága, szakmai nyelvezet használata; (0-5 pont)

- hogyan tud elvonatkoztatni az adott feladat eszközrendszerétől és definiálni egy eltérő (feltett kérdésben szereplő) más felszerelést, vagy tevékenységet; (0-5 pont)
- a szerelési feladathoz kapcsolódóan feltett tűzoltási, műszaki mentési tevékenységre vonatkozó kérdésre adott válasz. (0-20 pont)

A részletes értékelőlap tartalmazza a gyakorlati tűzoltói feladat végrehajtására adott %-os értéket, amely a több részfeladat elvégzésére adott pontozásos értékelések eredményeinek összegzése után számítható ki, valamint a szóbeli elbeszélgetés lehetséges kérdéseit és a kérdésekre adható %-os értékeket is.

11.3.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 60 %-át elérte és ezen belül a szituációs gyakorlati feladat végrehajtásakor és a szóbeli elbeszélgetésen nyújtott teljesítménye külön-külön önállóan is eléri a szituációs gyakorlati feladatra és a szóbeli elbeszélgetésre kapható pontok 51 %-át.

11.4 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

- Az írásbeli vizsga során biztosítani kell a számítógépes környezet folyamatos működőképességét informatikus szakember segítségével.

11.5 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

- Számítógépterem a vizsgacsoport létszámának megfelelő gépszám, internet-eléréssel.
- Szituációs helyszín a gyakorlati feladat végrehajtásához.
- A Katasztrófavédelem szervezetén belül rendszeresített és alkalmazott:
 - tűzoltó gépjárműfecskendő, teljes málfelszereléssel;
 - műszaki mentőszer;
 - izolációs léghézagvédő készülék.
- EDR kézi rádió.

11.6 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

11.7 A képesítő vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:

- Az írásbeli vizsgán segédeszköz nem használható.
- A vizsgázó rendelkezzen teljes tűzoltó egyéni védőfelszereléssel (sisak; csizma; védőkabát-, és nadrág; mászóöv; kámzsa; léghézagvédő, védőkesztyű);
- A Komplex gyakorlati feladathoz kötődő szakmai kérdések megválaszolásához segédeszköz nem használható.

11.8 A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek: -

12 A szakmai képzés megszervezéséhez kapcsolódó különös, egyedi, speciális feltételek

A 9.1. pontban megfogalmazott tanulási eredmények elérése, a képzésben résztvevők szakmai cselekvőképességének kialakítása érdekében a szakmai képzést végző intézménynek a képzés

teljes időtartama alatt folyamatosan rendelkeznie kell az alábbi saját tulajdonú, a katasztrófavédelmi szerveknél rendszeresített, alább felsorolt speciális eszközökkel:

- a Katasztrófavédelem szervezetén belül rendszeresített tűzoltógépjárművek teljes málfah felszereléssel;
- tűzoltó szakfelszerelések;
- híradóeszközök (rádiók) és független, a készenléti egységek-kormányzati célú hálózatokra előírt biztonsági szintjével megegyező szintű hírhálózat;
- műszaki gyakorló pálya;
- tűzoltási gyakorló pálya;
- légzőkészülék gyakorló pálya;
- védőeszközök (védőruhák légzésvédők);
- tűzvizsgálati eszközök;
- tűz-szimulációs eszközök, kabinet;
- műszaki mentés eszközei;
- (szak)tantermek, oktatástechnika;
- számítástechnikai eszközök, szoftverek;
- tűzoltó sporteszközök, mászóház;
- vízből mentési eszközök;
- külső gyakorlati helyszínek.